СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ЙОРДАН ЙОВКОВ“

гр. Тутракан, област Силистра, ул. „П. Р. Славейков“ 15
Тел./факс 0866/630 37, e-mail: info-1900701@edu.mon.bg, http://souyovkov.com/

Утвърждавам:

Директор:……

/Анка Атанасова/

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕЦА ОТ УЧИЛИЩЕ ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 г.

Програмата е приета на заседание на Педагогическия съвет

(Протокол № 1/ 30.09.2026 г.) и е утвърдена със Заповед № 143/01.10.2026 г.

на директора на училището

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ЙОРДАН ЙОВКОВ“

гр. Тутракан, област Силистра, ул. „П. Р. Славейков“ 15
Тел./факс 0866/630 37, e-mail: info-1900701@edu.mon.bg, http://souyovkov.com/

ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за превенция на ранното напускане на деца и ученици от училище в СУ „Йордан Йовков“, гр. Тутракан, за учебната 2026/2027 година е разработена в съответствие с действащите европейски и национални стратегически документи, нормативната уредба в областта на образованието и определените приоритети за развитие на системата на предучилищното и училищното образование.

Програмата конкретизира основните мерки и дейности, насочени към превенция, интервенция и компенсиране на риска от отпадане и преждевременно напускане на образователната система. Тя е съобразена с целите и приоритетите, заложени в Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013–2020 г.), приета с Протокол № 44 от 30.10.2013 г. на Министерския съвет, както и с Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с Постановление № 100 от 08.07.2018 г. на Министерския съвет.

Основната цел на програмата е създаване на устойчиви условия за редовно посещение на училище, активно участие в образователния процес и успешно завършване на образователна степен от всеки ученик. В тази връзка се предвиждат дейности за ранно идентифициране на ученици в риск от отпадане, проследяване на отсъствията и учебните резултати, индивидуална подкрепа, работа с родителите и взаимодействие с институциите и специалистите, ангажирани с подкрепата на децата и учениците.

Програмата поставя акцент върху превантивната работа, навременното установяване на факторите, които могат да доведат до затруднения в обучението или отпадане, както и върху прилагането на подходящи мерки за подкрепа. Чрез координираните усилия на педагогическите специалисти, родителите и компетентните институции се създават условия за приобщаване, задържане и пълноценно участие на учениците в училищния живот.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

1. Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование.

2. В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус.

3. Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми.

4. Възгледите и мненията на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото обучение, социализация и развитие в училище.

5. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес.

6. Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване на всяко дете в учебния процес.

I. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от ранно напускане на ученици.

2. Създаване на положителни нагласи към учебния процес.

3. Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

II. ОСНОВНИ ПРИЧИНИ ЗА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕЦА ОТ УЧИЛИЩЕ

1. Икономически– безработица, ниските доходи и бедността поставят много деца в затруднени условия, водещи до повишен риск от отпадане от училище.

2. Социални– родителска незаинтересованост, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на семейната среда, неграмотност или ниско ниво на образование на родителите, ранни бракове и др..

3. Образователни– езикова бариера, недоброто владеене на български език на децата от малцинствени групи, трудности в усвояването на учебното съдържание, липса на мотивация за полагане на учебен труд, лоша дисциплина и др..

4. Етнокултурни– отсъствие на познавателна мотивация сред децата от малцинствата и от страна на родителите за приобщаващо образование на децата им, ниска готовност за училище на деца от тези групи. За преодоляването на възникналите проблеми в определен етап, училището води гъвкава политика с цел да се разгърне личният потенциал на всяко дете в съответствие с методите, похватите, средствата на работа – традиционни и иновационни. Обогатяване инструментариума за работа с децата, стимулиране, поощряване и оценка на напредъка на ученика във възпитателно-образователния процес. Участие на ученици и родители в училищни и извънучилищни дейности за преодоляване

риска от ранното отпадане от училище. През изминалите години се наблюдава увеличаване на броя на учениците, заминали в чужбина. Причините за това са социални и икономически – заминаване на цялото семейство, поради ниските доходи, с които се налага да живеят тук и безработицата. Липсва обмен на информация за броя на учениците, които продължават обучението си в чужда страна. Друга група ученици прекъсват обучението си поради семейни причини. Те включват широк кръг от проблеми, свързани с родителска незаинтересованост, ниско ниво на интелигентност на родителите, конфликти в семейството и други.

III. МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

1. Извънкласни и извънучилищни дейности.
2. Организация на целодневно обучение.
3. Подпомагане обедното хранене на ученици от социално слаби семейства и ученици близнаци, обучаващи се в СУ „Йордан Йовков”, Тутракан.
4. Провеждане на ефективни консултации по учебните предмети.
5. Системни разговори с родители и ученици.
6. Провеждане на училищни тържества и приобщаване на учениците и техните родители към училищния живот.
7. Честване на различни празници.
8. Ежеседмично посещение на адрес с комисията по Механизма, ресурсни учители, социални работници, психолог с цел намаляване на броя, на отсъствията на учениците от уязвими групи.

IV. ДЕЙНОСТИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Създаване/Актуализиране (при нужда) на комисия/ екип за обхващане и задържане на учениците в риск от ранно напускане на училище.

   Срок: м. септември
   Отг.: Директор, Зам.- директор

2. Изготвяне, утвърждаване и оповестяване на график за консултации на ученици по всички учебни предмети.

   Срок: м. септември
   Отг.: Учители, Директор

3. Разработване/ Актуализиране на регистър на застрашените от отпадане ученици по информация, подадена от класните ръководители.

Срок: м. октомври
Отг.: Психолог

4. Изготвяне/ Актуализиране на училищни правила за контрол на отсъствията на учениците от учебни занятия.

Срок: м. октомври
Отг.: Комисията

5. Ежедневно и коректно отразяване на отсъствията в учебните часове.

Срок: през учебната година
Отг.: Учители

6. Осъществяване на постоянен и ефективен контрол върху отбелязване и оформяне на отсъствията.

Срок: през учебната година

Отг.: Ръководство

7. Провеждане на разговори и беседи на тема кариерно ориентиране и развитие.

Срок: м. април 2027 г.
Отг.: Кл. р-ли, Психолог

8. Включване в плана на психолог и социалните работници за дейности относно превенция на отпадане и работа с деца в риск.

Срок: м. септември 2026 г.- м. юни 2027 г.
Отг.: Психолог, Соц. работници

9. Информационна кампания.
Пълноценно участие в образователния процес и мотивация за активно приобщаване на ученици от уязвими групи в системата на училищното образование;

Срок: м. октомври 2026 г.
Отг.: Соц. работници, Психолог

V. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създаване на условия и повишена мотивация за посещение в училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

VI. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини.
2. Брой отсъствия в края на срока/ учебната година.
3. Брой санкционирани ученици за отсъствия.
4. Брой ученици с пет и повече отсъствия по неуважителни причини.
5. Брой ученици положили изпити за определяне на срочна/ годишна оценка по учебни предмети поради голям брой допуснати неизвинени отсъствия.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Програмата за превенция на ранното напускане на училище в СУ „Йордан Йовков“, гр. Тутракан цели да осигури равен достъп до образование и активно включване на всички ученици, независимо от техния социален, икономически или етнокултурен произход. Чрез съчетаване на превантивни, интервенционни и компенсаторни мерки училището изгражда система за навременна подкрепа и мотивация на децата и техните семейства.

Акцентът е поставен върху ранното разпознаване на рисковите фактори, активното взаимодействие с родители и институции, както и върху създаването на позитивна и приобщаваща училищна среда. Очакваният резултат е намаляване на броя на отпадналите ученици, по-добра успеваемост и утвърждаване на училището като място за равни възможности, личностно развитие и успешна реализация.